

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

גליון מספר 309

ד' אב
תשפ"ג

פרשת דברים - שבת חזון

דרך חיים

שנאת חנם היא שנאה לחינם, שנאה בלא טעם וסיבה. תיקונה היא באהבת חנם, לאהוב את האדם העומד למולנו בלא נסיון לקבל כל תמורה שהיא. עלינו לאהוב רק מפני שהאדם העומד מולנו בן הוא למקום, ו"חביבין ישראל שנקראו בנים למקום" (אבות ג'ד).

לפי זה נבין מה שנאמר בפיוט 'שושנת יעקב': "ארור המן אשר ביקש לאבדי, ברוך מרדכי היהודי". מדוע אין מנמקים את טעם האהבה למרדכי כפי שמנמקים את קללת המן "אשר ביקש לאבדי"? אלא שכיוון ש"חביב אדם שנברא בצלם" בלא סיבה מיוחדת אין מקום לקלקל אף אדם. לכן עלינו להודיע כי כל מקום שנאתנו להמן הוא רק משום ש"ביקש לאבדי". אהבתנו למרדכי לא מצריכה כל נימוק, די במה שיהודי הוא כדי שנתחייב לאהבו ולברכו.

מידתם של תלמידי-חכמים להרבות שלום בעולם גדולה היא אף יותר מאהבת חנם. לא רק שאינם שונאים את זולתם ואוהבים אותם בפועל, אלא מחפשים הם כיצד להרבות ולהוסיף שלום בעולם. מידתם היא כמידת אהרן שהיה "אוהב שלום, ורודף שלום, אוהב את הבריות, ומקרבן לתורה" (אבות א'ב). לא רק אוהבים הם את האדם, כמידת שמאי המשך בעוד הבא

"בעון שנאת חנם - מריבה רבה בתוך ביתו של אדם, ואשתו מפלת נפלים, ובניו ובנותיו של אדם מתים כשהן קטנים" (שבת לב:). בתפילת הימים הנוראים יש לנו רמז לאופן החמור בו חכמים ראו את עוון שנאת חנם, כפי שתקנו לנו לומר לקראת סיום חתימת חזרת תפילת מוסף: "אבינו מלכנו זכר רחמין וכבוש כעסך, וכלה דבר, וחרב, ורעב, ושבי, ומשחית, ועוון, ומגפה, ופגע רע, וכל מחלה, וכל תקלה, וכל קטטה, וכל מיני פורענויות, וכל גזירה רעה, ושנאת חנם מעלינו ומעל כל בני בריתך". מה לא נכלל ברשימה מפורטת זו? מבקשים על כל סוגי הפורענויות העלולות לבוא לעולם, ובכל זאת חותמים אנו את כולן בשנאת חנם, שהיא הפורענות החמורה מכל הפורענויות שבעולמנו. כלל הוא בידינו: "כל המאחר מחברו קשה מחברו", וכך גם בתקנת תפילה זו - שנאת חנם קשה היא מכל הרשימה המסועפת שלפניה.

יש להתייחס למידה המגונה של שנאת חנם כפי שאנו מסתכלים על רציחה נוראה. הלא שנאת חנם מביאה לעולם מריבה ואסונות. כך גם "מקדש שני, שהיו עוסקין בתורה ובמצות וגמילות חסדים מפני מה חרב? מפני שהיתה בו שנאת חנם" (יומא ט:).

העלון מוקדש לעילוי נשמת
אברהם (אנגלמן) בן משה אליהו ז"ל

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק חיה" 580546158

דרך חיים

שאמר "הוא מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות" (שם טו). אלא מוסיפים הם כמידת הלל שמדגיש "את הבריות" - כל בריה ובריה באשר היא. על ידי אהבת אמת שכזו זוכה הוא שהבריות מתקרבות על ידי כך לתורה, שרואים הם כי דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום.

כותב הרמב"ם (הלכות תעניות פרק ה הלכה א): "יש שם ימים שכל ישראל מתענים בהם מפני הצרות שאירעו בהן כדי לעורר הלבבות ולפתוח דרכי התשובה ויהיה זה זכרון למעשינו הרעים ומעשה אבותינו שהיה כמעשינו עתה עד שגרם להם ולנו אותן הצרות, שבזכרון דברים אלו נשוב להיטיב שנאמר "והתודו את עונם ואת עון אבותם וגו'". הרי שתכלית הימים הללו, ימי צער ותענית להתעורר ולתקן את עוון אבותינו שעמנו. אומר הסבא מסלבודקה כי אמנם אמרו חז"ל: "ראשונים שנתגלה עונם - נתגלה קצם, אחרונים שלא נתגלה עונם - לא נתגלה קצם" (יומא ט:), אך לנו נתגלה עוונם - עוון שנאת חנם, ובזה גם נתגלה הקץ, שבעת שנעשה את חובתנו לתיקון שנאת חנם השרויה בינינו נזכה לקץ הימין.

שבת שלום!

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

מספרת דבורה נחושתן, חברת ארגון האצ"ל, אשר נידונה לחמש עשרה שנות מאסר:

"עמי בבית הכלא לנשים אשר בבית-לחם היו אסירות שנתפסו זה מקרוב עם עלייתן לארץ. הללו התקשו להבין את דבריו של ר' אריה אשר ביקרנו, כי נוהג היה הרב לדבר בהיגוי אשכנזי, בקול חלוש, תוך שהוא גונח בבכי.

אולם האסירות הללו היו יושבות מולו ובולעות בצמא את דבריו. שאלתי אותו: "ההבנתן את דבריו?". השיבו לי: "אין אנו מבינות דבר, אולם אנו באות כדי להתבונן בעיניו הזכות והצלולות, שטוהר תום הילדות נשקף מהן, ומבט מלטף זה הוא שמעודדנו..."

(איש צדיק היה עמ' 176-177)

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

נעסוק מעט בהלכות תשעה באב, המועד שיחול בשבוע זה. אם כי חלילה לא איבדנו תקוה שעוד נזכה להפיכתו מ"מועד לשבור בחור" למועד וחג כפשוטו. וכשם שאנו למדים את הדינים של הצער והחורבן כן נזכה ללימוד על שמחת הבנייה.

הלכות סעודה מפסקת - פסק מרן (אורח חיים תקנב א) שאין לאכול בסעודה מפסקת שני תבשילים. איסור זה של שני תבשילים הוא בין אם נוטלים ידיים לסעודה ובין אם לא, כשמן הראוי ליטול ידיים לסעודה המפסקת על פי דברי הירושלמי שהצריך טבילת פת באפר תוך אמירת "זוהי סעודת תשעה באב", וכן ראוי לנהוג. לדעת ערוך השולחן יש לקחת דווקא פת עגולה, כבייגל, לחמניה עגולה וכדומה, כדרך האבלים שאוכלים מאכלים עגולים.

בכלל 'תבשיל' הוא דבר שעבר תהליך בישול לצורך הכנתו, אמנם מאפה אינו בכלל תבשיל, לכן מותר לאכול לחמים, עוגות ועוגיות כרצונו, אך לא נכון להרבות באכילה של תענוג בסעודה מפסקת. שני תבשילים שבושלו יחד או שרגילים לאכלם מעורבים נחשבים כתבשיל אחד, כבלינצ'ס ומילוי ירקות, מרק ירקות וכדומה. בישול שלא נועד להכשרת המאכל לטעמו המיוחד אלא לסילוק חיידקים - כפסטור גבינה אינו מחשיבו למאכל מבושל. כמו כן משקה חם אינו בכלל מאכל מבושל - לכן מותר לשתות קפה ותה חמים בסעודה מפסקת. כמובן שאין אפשרות לאכול תבשיל אחד בסעודה, לברך ברכת המזון ולאחריה לאכול תבשיל אחר, מה גם שיש בזה משום ברכה שאינה צריכה. ישנה מחלוקת על אכילת דגים בסעודה מפסקת; לדעת השולחן ערוך אסור ולדעת הגר"א וסיעתו מותר, וכל האיסור הוא דווקא בדגים מטוגנים וצלויים, ולא בדגים מקופסאות שימורים.

ניתן לאכול סעודה דשנה בצהריים, כך שנוכל לעבור את הצום, להתפלל מנחה ולהמתין עוד איזה זמן ולאחר מכן לאכול סעודה שלישית כדין - בפת טבולה באפר ותבשיל אחד, כשהמנהג לאכול ביצה או עדשים שהם מאכלי אבלות. ולא נכון לאכול מיד אחרי מנחה שאז נראה ששתי הסעודות באות רק כהתחכמות בעלמא. בעל המאור כתב שמהראוי לעשות בצהריים קודם מנחה סעודה דשנה זכר לסעודת השמחה שהייתה ביום זה בזמן שבית המקדש היה קיים, על שום הפיכת יום זה ליום מועד ושמחה. לחילופין ניתן לאכול את הסעודה המפסקת בלבד עם מאכלים שונים שאינם מבושלים, ועם שתייה מתוקה שתקל עלינו בצום (אך לא שתיה משכרת) וכך אין צורך בסעודה נוספת טרם מנחה.

המשך בעמוד הבא

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

סעודה מפסקת יש לאכול ישובים על גבי הרצפה, כשיש להפריד בין גופו לרצפה בסדין, בגד או כל דבר אחר. אך אדם שפטור משיבה על הרצפה במהלך תשעה באב פטור ממנה גם בסעודה המפסקת. אין חולצים את מנעלי העור בסעודה אלא רק לאחריה. אם נמצאים ג' גברים בני מצוה בבית אחד מקפידים לשבת כל אחד בפניה אחרת על מנת שלא יתחייבו בזימון, גם אם לא הקפידו על כך אין מזמנים. יש הנוהגים להזכיר בתחילת הסעודה כמה שנים עברו מזמן חורבן הבית (1954 שנה).

את הסעודה יש לסיים עד שקיעת החמה (19:43), שמזמן זה הוא תחילת הצום, ועל כן יש לסיים לצחצח שיניים עד שעה זו. משעת כניסת הצום חלים גם שאר העינויים של רחיצה, סיכה, נעילת הסנדל ותשה"מ.

סדר היום ותפילותיו - לאחר צאת הכוכבים (20:04), מתפללים תפילת ערבית של ליל תשעה באב. נהגו להחשיך חלק מן האורות בבית הכנסת ולהסיר או להסיט את פרוכת ארון הקודש קודם התפילה. תפילה זו היא ככל תפילת ערבית, כשלאחר תפילת עמידה אומר הש"ץ קדיש תתקבל וקוראים מגילת איכה, יש הנהוגים שבעל קורא אחד קורא את כולה ויש הנוהגים לחלק את פרקיה. בני ספרד וחלק מבני אשכנז נהגו שאין מברכים לפני קריאת המגילה, ויש שנהגו כמנהג הגר"א לברך על קריאתה כשנקראת כדין מתוך קלף. לאחר קריאת המגילה קוראים את הקינות של ליל תשעה באב כמודפס בסידורים, בתום אמירת הקינות אומרים "ואתה קדוש", ואומרים קדיש שלם בלא "תתקבל צלותהון". בשעת התפילה יושבים על הרצפה (מלבד בתפילת עמידה), ויש להקפיד שלא לגעת ברצפה המטונפת או ברגליו בזמן התפילה. המנהג הוא שאין הנשים יושבות על הרצפה בבית הכנסת.

מובא בדברי מרן השלחן ערוך שיש לישון על הארץ עם אבן תחת ראשו בין בלילה ובין ביום. המנהג הנכון הוא להוריד את מזרון מיטתו על גבי הקרקע ולישון בלא כרית. אמנם אדם זקן או חולה ודאי יכול לישון כרגיל על מיטתו.

בתפילת שחרית אין מניחים תפילין (על שם הפסוק "השליך משמים ארץ תפארת ישראל" - שהתפילין נקראות תפארת) ולא מתעטפים בטלית גדול (על שם הפסוק "בצע אמרתו" - שלפי התרגום היינו ביזוי טליתו), אמנם לובשים טלית קטן כבכל יום ויפטרנה בברכת הטלית הגדול במנחה או שיישן עמה בלילה ואז אין חייב בברכה עליה. כן לא נחזיק את פתילות הציצית בשעת אמירת "ברוך שאמר" וקריאת שמע.

המשך בעמוד הבא

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

אדם שצריך לאכול אחר חצות היום מטעמי בריאות יקדים להניח תפילין ולהתעטף בציצית קודם אכילתו שהן מצוות דאורייתא שאין אוכלים לפני קיומן. בשעת תפילת מנחה נניח תפילין ונתעטף בטלית בברכה כבכל יום, ורבים נוהגים לקרוא את ד' פרשיות התפילין גם בתשעה באב. הנהוג להניח תפילין של רבנו תם- יניחם גם בתשעה באב בשעת המנחה. ויש להדגיש שיש הנוהגים להניח תפילין גם בשחרית, כחלק מבני ספרד ותימן, וכל אחד ינהג כמנהג אבותיו.

אין אומרים תחנון ביום זה, משום שהוא נקרא מועד- "קרא עלי מועד". קוראים בתורה ובהפטרה את הקריאה של תשעה באב. לאחר החזרת ספר התורה קוראים במגילת איכה ואומרים קינות. בתום אמירת הקינות ממשיך הש"ץ לומר "אשרי" ו"ובא לציון" בדילוג על הפסוק "ואני זאת בריתי", אומרים קדיש שלם בלא "תתקבל" ו"עלינו לשבח". רוב הציבור נהגו שלא לומר "פטום הקטורת" ושיר של יום (אותם נהגו להשלים אחר תפילת מנחה), ומנהג ההולכים בדרכי הסוד וחלק מקהל החסידים לומר קטעים אלו כבכל יום. אדם שיש לו 'חיוב' לעלות כש"ץ ייגש לעמוד דווקא בתפילת שחרית שעוסקים בה בדברים הרעים, אך במנחה שעוסקים בדברי נחמה לא ייגש לפני העמוד.

יש שנהגו ללכת אחר תפילת שחרית לבית הקברות, ודנו הפוסקים במנהג זה, וההכרעה למעשה היא שמותר ללכת אך לעמוד במרחק של ד' אמות מהקברים (כשני מטרים).

אכילה ושתייה- בשונה מיום הכיפור שהוא מן התורה, בצום תשעה באב נקל גם לחולה שאין בו סכנה שלא יצום ביום זה; בכלל זה כל אדם שסובל ממחלה באברים הפנימיים, מחלות זיהומיות שמלוות בחום גבוה, מחלות במערכת הנשימה, מחלות מוחיות, חוסר דם (מתחת ל-9 המוגלובין), תשישות קשה אצל זקנים, אדם שהתעלף במהלך הצום או סובל מסחרחורות חזקות, הסובל משלשולים או הקאות באופן קיצוני, אדם שחום גופו עלה קודם או במהלך הצום ל-39 מעלות ומעלה ואדם שאינו מסוגל לרדת ממיטתו.

אשה מעוברת חלשה, אף קודם ארבעים יום מתחילת הריונה- פטורה מלצום, במיוחד אם הפילה בעבר. אשה המניקה באופן מלא או כמעט מלא שעקב הצום ייפסק לה החלב או ימעט באופן משמעותי- לא תצום כלל. באם התינוק משתמש במקביל גם בתחליפי חלב אם (כך שאינה מניקה אף באופן כמעט המשיך בעמוד הבא

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק חיים" 580546158

הלכה ומנהג

מלא)- תצום, אלא אם היא מרגישה חלשה כפי שאמרנו בדין אשה מעוברת. אשה אחר לידה- לא צמה בתוך שלושים הימים הראשונים, אלא אם כן היא מתפקדת באופן מלא כהרגלה ועברו כבר שבעה ימים מהלידה- שאז יש לה לצום באם הרופא מאשר לה. אשה שמרגישה שלא בטוב יכולה להקל ולא לצום אף אחר שלושים יום מהלידה. אשה שהפילה רח"ל לאחר שעברו ארבעים ימי הריון- דינה כיולדת לכל דבר ועניין.

בין הנשים המוזכרות לעיל ובין חולה- לא צמים כלל ביום תשעה באב, ויכולים לאכול ולשתות כהרגלם. אמנם בליל תשעה באב נכון שיצומו על מנת להשתתף בצערם של ישראל. אלא אם כן יש בכך משום סכנה- ואז לא יצומו כלל. כאשר ודאי יש להימנע מאכילת מאכלים של תענוגות ומותרות, כן נכון להם להימנע מאכילת שני מאכלים מבושלים יחד כפי שמקפידים להימנע בסעודה המפסקת.

קטן או קטנה עד גיל תשע אינם צריכים לצום כלל, ואחר גיל תשע נותנים להם לצום בליל תשעה באב ומספר שעות ביום על מנת להרגילם במצוות, אך אין לתת להם לצום באופן מלא את הצום (בשונה מדין יום הכיפורים). המותרים לאכול בצום מוסיפים בברכת המזון "נחם" קודם "בונה ירושלים" ובה חותמים את הברכה, ויש שנהגו לאמרו ב"הרחמן" בלא ברכה. אין אוכלים בתשעה באב שלושה גברים יחדיו על מנת שלא להתחייב בזימון.

אדם שצם ונוטל תרופות קבועות- ייטול את הגוללות בלא מים, ובאם אינו יכול ייטול עם מעט מים מעורבים במלח כך שתתבטל ההנאה מהמים.

יש להימנע מעישון בתשעה באב, אך אדם שמוכרח לדבר יכול לעשן בצנעא בתוך ביתו, והמחמיר שלא לעשן כלל תבוא עליו ברכה. יש להימנע מהרחת טבק ביום זה.

רחיצה- אין לרחוץ ביום תשעה באב, לכן אדם שקם בבוקר נוטל את ידיו עד סוף קשרי אצבעות, דהיינו החיבור בין אצבעותיו לכף היד. אדם שמותר לאכול בתשעה באב נוטל ידיו כרגיל קודם אכילת הלחם, משום שנטיילה זו היא מצוה. כן הכהנים נוטלים ידיהם כרגיל קודם ברכת כהנים. אדם שנגע בדבר מלוכלך או בנעליו ירחץ את המקום המלוכלך בידייו.

המשך בעמוד הבא

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

סיכה - אין לסוך בתשעה באב, ובכלל זה שימוש בבושם או במיני קוסמטיקה של נשים. אמנם אדם שסובל מריח רע יכול להשתמש בדאודורנט, שאין זה לשם תענוג אלא למניעת עגמת נפש. כן ניתן למרוח על עצמו תכשיר דוחה יתושים.

נעילת הסנדל - המנהג לחנך גם את הילדים שלא להשתמש בנעלי עור, בעיקר כיום שיש תחליפים נוחים. אמנם ילד אשר סובל מכך יכול להמשיך להשתמש בנעליו הרגילות. ניתן להקל ללבוש נעליים נוחות שאינן מעור, כגון 'קרוקס' ודומיו, אמנם המחמיר ללבוש דווקא נעליים לא נוחות תבוא עליו ברכה.

אמירת שלום - יום תשעה באב הוא יום שנקבע כבכיה לדורות. לכן ביום זה אנו נוהגים ממש כאבלים, וכל דיני אבלות שייכים ממש להלכה למעשה. אין שאילת שלום בתשעה באב, בין בלילה ובין ביום. בכלל זה אין לומר גם שאר ביטויים, כגון 'להתראות' או בלועזית 'כ'היי' ו'ביי'. אדם שנתקל באדם שאינו יודע את ההלכה ואמר לו 'שלום' ישיב לו 'שלום' בשפה רפה וכובד ראש כך שיבין שאין נכון לנהוג כן ביום זה. אמנם איחול 'מזל טוב' אינו בכלל זה, ומותר לאמרו בתשעה באב.

לימוד תורה - אין לומדים תורה ביום זה, משום ש"פקודי ה' ישרים משמחי לב". בכל שנה אין ללמוד כבר מחצות היום של ערב תשעה באב (12:47). על אף שאין ללמוד דברי תורה המשמחים התירו ללמוד דברים המעציבים; מגילת איכה, הלכות אבלות, אגדות על החרבן, נבואות החרבן, ספרי היסטוריה אשר עוסקים בתקופת החורבן או גזירות אחרות על עם ישראל (כאינקוויזיציה, השואה וכדומה), לימוד ספרי מוסר וסיפורי צדיקים המעוררים לשיפור המעשים כאשר אין בהם ריבוי של מדרשים ופסוקים. אמנם ודאי אין שום היתר לעסוק בדברים שמסיחים את הדעת מהאבלות, כגון קריאת עיתונים או מאמרי חול שאינם קשורים לחרבן ולצער. אדם שעקב לימוד בדברים המצערם יתבטל מלימוד התורה - יכול להקל ללמוד דברים אחרים מחצות היום (12:47). התירו הפוסקים לקרוא תהלים מאחרי חצות היום, אך אם קורא בדרך תחנונים (במיוחד עבור חולה וכדומה) יכול לקרוא כבר מהבוקר.

עשיית מלאכה - יש להימנע מעשיית מלאכה בתשעה באב. אך כיום שדוחק הפרנסה גדול ניתן להקל לצאת למלאכתו אחר אמירת הקינות, והמחמיר בזה תבוא עליו ברכה. אך בחנויות לממכר מזון מקילים לכתחילה, על מנת שאנשים יוכלו לקנות עבור הקטנים והחולים הזקוקים לכך. אין לעשות בביתו מלאכה

המשך בעמוד הבא

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

שיש בה שיהוי, בכלל זה תיקונים בבית ומוצרי, תיקוני בגדים, ניקוי הבית או הכלים וכדומה. אמנם אם יש צורך להשתמש בכלי מסוים עבור אותו יום ניתן לשטפו, אך יש לעשות כן במים קרים בלבד. מותר לאפות או לבשל עבור צאת הצום מאחר חצות היום, וגם בזה נקפיד על שימוש במים קרים בלבד. בתשעה באב בשעת המנחה נולד המשיח ששמו מנחם (בשם האר"י הקדוש), לכן בנות ישראל הצדקניות שוטפות, מנקות ומכינות את הבית מחצות היום לקראת שמחת הגאולה אכ"ר, וזהו חיזוק גדול לאמונה ואין למחות בידן.

ישיבה על הארץ - עד חצות היום יש לשבת על גבי הרצפה עם הפרדה בינו ובין הקרקע באמצעות כרית וכדומה. אדם שאינו יכול לשבת ישירות על גבי הקרקע יישב על גבי כסא הנמוך מג' טפחים (24 ס"מ). באם אינו יכול גם בכך יישב על גבי כסא רגיל. אדם שיושב בבית הכנסת על גבי מדרגות ארון הקודש נחשב כאדם היושב על גבי הרצפה. אדם שנוסע בתשעה באב יכול לשבת על גבי כסא הרכב או האוטובוס כרגיל משום שמדובר בהכרח ולא בתענוג.

מתפללים ערבית כרגיל בסיום הצום (20:11). בכל שנה ממשיכים חלק מדיני תשעת הימים גם ליום שאחר תשעה באב, משום שאז היה עיקר שריפת בית מקדשנו. אך מכיוון שבשנה זו הצום חל ביום חמישי ולמחרת הוא ערב שבת ניתן למעשה מסיום הצום לכבס את כל הבגדים ולנהוג כבכל השנה משום שנחשב הדבר כעושה לכבוד שבת. כתב בשו"ת מור ואהלות מרבי אליהו פוסק שניתן אף לאכול בשר ולשתות יין בערב שבת, והסביר שהוא גם כן בגדר הכנה לשבת.

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שו"ת

עם הרב חיים אידלס

שאלה | שלום הרב אנו אשכנזים, ועקב תקלת חשמל גדולה לא הייתה לנו אפשרות לכבס כלל בערב ראש חודש אב כביסה. נוסף על כך, יש לנו הרבה בגדים רטובים מאד, שתכננו לכבס טרם ראש חודש, וכעת אנו חוששים שיתקלקלו. מה ניתן לעשות?

תשובה | כיון שהוא דבר האבד, כי הבגדים ייהרסו ויש בהם צורך - נקל, ובפרט שהוא לפני שבוע שחל בו תשעה באב. וכדאי שבכל כביסה יצורף בגד של קטן שבו מקילים לכתחילה. בברכה נאמנה.

שאלה | כמעסיק ברצוני להבין באם במה שהעובדים בקייטרינג שלי מקבלים שכר גבוה כתוספת על עבודתם בשבת (בכל השבוע הסכום שלהם הוא כמעט 30% פחות וזה מצוין בתלוש) יש בעיה?

תשובה | מכיוון שהפועלים עובדים בקביעות אצלך ולא לפי יום הדבר מותר מדין הבלעה, ומה שהחישוב שלך נעשה באופן שונה בין יום חול לשבת זה לא נחשב לשכר שבת. ומה שמרן הגרש"ז (שש"כ שם פכ"ח) פסק שתוספת על עבודה בשבת מעבר ליום חול אסורה, הכוונה כשאין בין המעסיק לעוסק הסכם מסודר על כל השבוע, אבל כשיש הסכם חודשי מסודר רק שעל שבת לוקחים יותר זה ממש הבלעה והדבר מותר.

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

ציבה לדרך

שאלות על הפרשה

1. מה זה התאנף?
2. מי הם הכפתורים?
3. מה בני לוט קיבלו מה'?
4. שם נוסף לחומש דברים?
5. מי היה אביו של יהושע?
6. היכן חנו בני ישראל יט' שנים?
7. מה בני ישראל עשו שהקשה על משה?
8. אורך ערשו של עוג?
9. באיזה נחל בני ישראל צוו לעבור?
10. איזה מקום מרמז על חטא העגל?

משה נפרד מהעם ומכין אותם לקראת הכניסה לארץ. משה מדבר עם העם ומוסר הדרכה להמשך בדרכו המיוחדת. משה דואג לעם אחרי ארבעים שנה יחד במדבר, מוסר להם את המצוות, מנחה אותם שיש דרכים לפתור בעיות, מזכיר את הטעויות שהיו במסע במדבר, ובתוכן את חטא המרגלים, שהשאיר אותם למשך הרבה זמן במדבר. כל זה על מנת שלא יתבלבלו, ינהגו אחד בשני בכבוד, ישמרו על עצמם וילכו בדרכו ה'.

למשה חשוב למסור לבני ישראל את כל מה שיכול לעזור לזכור מאיפה באים ולכן הולכים ועם כל המסע הזה, שילווה אותם, להיכנס לארץ ישראל.

האם גם אנחנו צריכים להזכיר לכם את הדרך שעשינו?

אפשר להתבונן בפרשה בתחנות ששינו לבני ישראל את המסע במדבר והשאירו אותם במסע ארוך של ארבעים שנה.

ננסה לחזור לרגעים שלנו בשנה שחלפה, בלימודים, בבית, עם חברים, משפחה, שכנים, מלמד, מורה או גננת.

האם גם אנחנו תחנות הפנה היו עינינו את המסע שלנו?

תפארת ונעם דוארי מכרמי קטיף
איזה מרגש לקבל את התשובות שלכם!

זכיתם!

מתנה מיוחדת תישלח אליכם בדואר.
יהי רצון שתמשיכו להאיר את העולם בתורה ומעשים טובים

לציבים יקרים,

תוכלו לשלוח תשובות/כתובות החייל:

kids@ish-tsadik.org.il

ואתנה מיוחדת תשלח בדואר לאחר מכן.

כמים תיגם

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

סיפור לאורו של ר' אריה

בימי חודש אב בו נחרב בית המקדש, היה ר' אריה הולך לקבר אשתו הצדיקה, רועד ופניו אל הכותל. אמר: אדם בוכה על אדם קרוב שנפטר. אשה, בעל, אב או בן, זה מאוד כואב שאדם קרוב ויקר כבר לא איתנו. האדם בוכה הרבה על הפרידה. ממשיך לבכות ולהתאבל עליו זמן, ואחרי שנה שנתיים אין כח לבכות עוד, זו דרך הטבע בעולם. הלך הנפטר ואנחנו ממשיכים לחיות בלעדיו. הנפטר נשכח מהלב...

אבל איזה פלא, על חורבן בית המקדש, בית אבנים שחרב, שלא זכינו לראות כמה יפה היה, שלא היינו עדיין פה כשהיה קיים, שלא הכרנו אותו מקרוב, שחרב לפני הרבה שנים, עליו בוכים יהודים ומתאבלים בהרבה דמעות כל שנה מחדש, במשך הרבה מאד שנים. יהודים בכל מקום בעולם, ועדיין ישנן עוד דמעות. איזה פלא שיש בנו כח לבכות, אם יש לנו דמעות להוריד – זה סימן שמה שאנו בוכים עליו – חי ולא מת, שיש תקווה.

בואו נמשיך את האור של ר' אריה בחיים שלנו:

אפשר לדמיין איך זה מרגיש שכל מה שרצינו קורה עכשיו, שהחלומות שלנו מתגשמים, שאנחנו מצליחים איפה שהיה לנו קושי, שיש לנו חיוך גדול על הפנים מהרגע שאנחנו מתעוררים וזה ממשיך כל היום. להרגיש כמה זה נעים ובלב, כמה אנחנו מחכים לזה ונתפלל שזה יקרה, שזה כבר קורה ואולי אם כל אחד יבקש ויתפלל שבית המקדש יבנה מעומק הלב, עם התרגשות גדולה רק לבקש, נזכה בעזרת ה', להיות כמו ר' אריה.

יהי רצון שנזכה לגאולה שלמה ולשנה הבאה בירושלים הבנויה

שבת שלום!